

University of Groningen

Toepassing UBO-begrip in de praktijk

Snijder-Kuipers, Birgit; Sahinöz, E.

Published in:
Juridische Berichten Notariaat

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2021

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Snijder-Kuipers, B., & Sahinöz, E. (2021). Toepassing UBO-begrip in de praktijk. *Juridische Berichten Notariaat*, 2021(6), 12-15. [JBN 2021/29].

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

29. Toepassing UBO-begrip in de praktijk

B. SNIJDER-KUIPERS EN E. ŞAHINÖZ

Met de inwerkingtreding van het UBO-register zijn rechtspersonen en ondernemingen verplicht hun UBO('s) te registreren. In deze bijdrage wordt ingegaan op het UBO-begrip en aan de hand van een aantal concrete voorbeelden wordt aangegeven hoe de UBO (oftewel uiteindelijk belanghebbende) bepaald kan worden.

Inleiding

Op 27 september 2020 is het UBO-register voor rechtspersonen en ondernemingen in Nederland in werking getreden. Privaatrechtelijke rechtspersonen, personenvennootschappen en kerkgenootschappen zijn verplicht om hun UBO('s) te registreren in het UBO-register. Entiteiten die na 27 september 2020 worden opgericht, moeten hun UBO's opgeven op het moment dat zij zich voor de eerste maal registreren bij de KvK. Voor bestaande entiteiten geldt dat zij hun UBO's voor 27 maart 2022 moeten registreren (zie ook B. Snijder-Kuipers en F.J.R. Swinkels, 'UBO-register voor rechtspersonen en personenvennootschappen in de praktijk', *TOP* 2020/6). Op 18 maart 2021 heeft de rechtbank Den Haag (ECLI:NL:RBDHA:2021:2457) een vordering van Privacy First in kort geding afgewezen. Er bestaat geen grond voor (voorlopige) buitenwerkingstelling van de Nederlandse wetgeving op grond waarvan het UBO-register is ingesteld. Volgens Privacy First is de inbreuk die wordt gemaakt op de grondrechten (bescherming van privacy) niet proportioneel ten opzichte van het te bereiken doel, het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering. De rechtbank oordeelde dat de Staat met de invoering van een nationaal openbaar UBO-register voldoet aan de verplichtingen die voortvloeien uit Europese wetgeving.

Een UBO is een ultimate beneficial owner ofwel uiteindelijk belanghebbende. Dit is een natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is of de uiteindelijke zeggenschap heeft over een vennootschap of andere juridische entiteit. De definitie van een UBO is te vinden in art. 3 Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 (hierna: Ub Wft 2018). In het besluit is voor elke rechtsvorm een afzonderlijke UBO-definitie opgenomen. Om vast te stellen wie UBO is, moet eerst worden gekeken naar de rechtsvorm. Daarna kan aan de hand van criteria worden bepaald wie als UBO moet worden gekwalificeerd. Een juridische entiteit kan een of meer UBO's hebben.

Soms kan er geen UBO worden bepaald op basis van de vastgestelde criteria. In dat geval zal het hoger leidinggevend personeel als UBO moeten worden gekwalificeerd. Dit noemen we ook wel een pseudo-UBO. De persoon die als pseudo-UBO wordt gekwalificeerd, moet ook in die hoedanigheid worden geregistreerd in het UBO-register.

In de praktijk is het niet altijd eenvoudig vast te stellen wie UBO is of wie UBO's zijn. In deze bijdrage wordt aan de hand van concrete, in de praktijk veel voorkomende, voorbeelden toegelicht wie UBO is van een entiteit. Voor de registratie in het UBO-register is van belang dat de registratie plaatsvindt in de volgorde: aandelen, stemrecht, eigendomsbelang, feitelijke zeggenschap of pseudo-UBO (voor kapitaalvennootschappen) en eigendomsbelang, stemrecht, feitelijke zeggenschap of pseudo-UBO (voor de overige privaatrechtelijke rechtspersonen). Voor de grondslagen aandelen, stemrecht en eigendomsbelang worden de volgende categorieën gehanteerd: meer dan 25-50%, meer dan 50-75% en meer dan 75-100%.

BV en niet beursgenoteerde NV

Een UBO is een natuurlijk persoon die (i) direct of indirect meer dan 25% van de aandelen houdt of (ii) direct of indirect meer dan 25% van het stemrecht heeft, (iii) direct of indirect meer dan 25% van het eigendomsbelang houdt of (iv) feitelijke zeggenschap heeft. Het begrip 'eigendomsbelang' wordt in het Ub Wft 2018 (art. 1) gedefinieerd als 'het recht op uitkering uit het vermogen van de rechtspersoon of op het overschot na vereffening'. Elke van deze criteria kan leiden tot de aanwezigheid van één of meer UBO's. Indien er geen enkele natuurlijk persoon is die meer dan 25% van de aandelen, het stemrecht of het eigendomsbelang heeft, dan kan er nog een UBO zijn op grond van feitelijke zeggenschap ('zeggenschap via andere middelen'). Feitelijke zeggenschap kan bijvoorbeeld blijken uit een aandeelhoudersovereenkomst of kan voortvloeien uit de statuten. Uit de overeenkomst of statuten moet dan blijken

dat die persoon overheersende invloed op de vennootschap kan uitoefenen. Heeft een natuurlijk persoon bijvoorbeeld het recht om de meerderheid van de bestuurders te kunnen benoemen of ontslaan, dan is sprake van feitelijke zeggenschap.

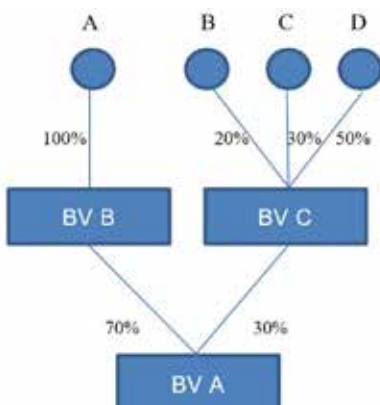
Kan op grond van elk van de voorgaande criteria geen UBO worden gekwalificeerd, dan is sprake van een ‘pseudo-UBO’ (art. 3 lid 6 Ub Wft 2018). In dat geval wordt het hoger leidinggevend personeel als UBO aangemerkt. Bij een BV en NV zijn dat alle statutaire bestuurders. Als een of meer statutair bestuurders geen natuurlijke personen zijn, maar rechtspersonen, zijn de statutair bestuurders van die statutair bestuurder-rechtspersonen pseudo-UBO. Alle (indirecte) natuurlijke personen die statutair bestuurder zijn, moeten geregistreerd worden als UBO in het UBO-register. Het volstaat dus niet slechts een of meer van hen als zodanig te registreren.

Voorbeeld 1: BV met enig aandeelhouder

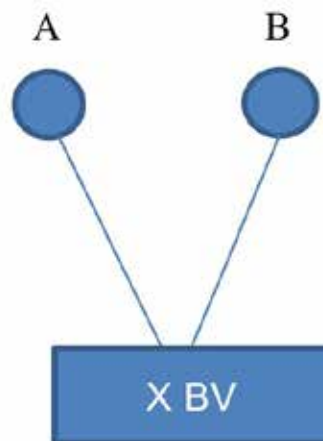
In dit geval is er één aandeelhouder die zowel 100% aandeelhouder is, 100% van het stemrecht heeft en 100% van het eigendomsbelang heeft. Dit betekent dat aandeelhouder X de UBO is van X BV. In het UBO-register wordt deze geregistreerd als UBO op grond van aandelen in de categorie meer dan 75-100%.

Voorbeeld 2: indirect belang (op basis van aandelen)

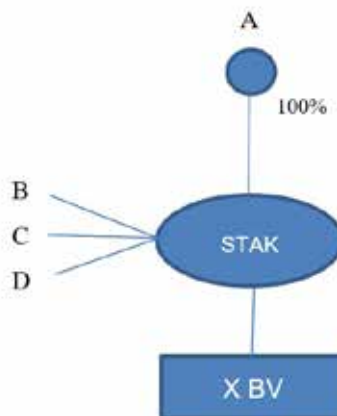
A houdt 100% van de aandelen in BV B. Dat is meer dan 25%, dus A is UBO van BV B (in de categorie meer dan 75-100%). A is ook UBO van BV A omdat A indirect 70% belang heeft in BV A (in de categorie meer dan 50-75%). B is geen UBO, want B houdt minder dan 25% van de aandelen in BV C en indirect in BV A. C houdt meer dan 25% van de aandelen in BV C en is UBO van BV C (in de categorie meer dan 25-50%). C is geen UBO van BV A omdat C indirect een belang heeft van 9% ($30\% \times 30\% = 9\%$). D houdt meer dan 25% van de aandelen in BV C en is UBO van BV C (in de categorie meer dan 25-50%). Ook D is geen UBO van BV A, want D heeft slechts een belang van 15% ($50\% \times 30\% = 15\%$).

Voorbeeld 3: stemrechtloze aandelen en winstrechtloze aandelen

X BV heeft twee aandeelhouders. Aandeelhouder A houdt alle stemgerechtigde aandelen en aandeelhouder B houdt alle winstgerechtigde aandelen. Aandeelhouder A is UBO op grond van stemrecht. Aandeelhouder B is UBO op grond van eigendomsbelang, elk in de categorie meer dan 75-100%.

Voorbeeld 4: STAK

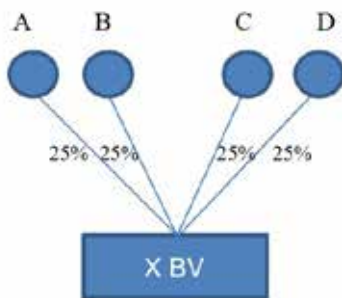

A is de enig certificaathouder en heeft indirect recht op uitkering uit het vermogen van X BV. A heeft in casu een eigendomsbelang (en dus niet een indirect aandeelhouders-

belang, want hier is geen sprake van middellijk aandeelhouderschap) van meer dan 25% via certificaten. Aan het eerste criterium wordt dus voldaan. Daarmee is A UBO op grond van eigendomsbelang (in de categorie meer dan 75-100%).

B, C en D zijn statutair bestuurders van STAK. Zij oefenen indirect de stemrechten op de aandelen in het kapitaal van X BV uit. De vraag is of zij hierdoor ook moeten worden aangemerkt als UBO van X BV. Hiervoor moet ook worden gekeken naar het tweede criterium, namelijk 'feitelijke zeggenschap via andere middelen'. De bestuurders van de STAK, in dit geval B, C en D elk UBO van X BV omdat zij als bestuurder indirect elk 1/3 van het stemrecht hebben.

Voorbeeld 5: pseudo-UBO

X BV heeft vier aandeelhouders die ook allen statutair bestuurder zijn. Elk van de aandeelhouders houdt 25% van de aandelen. Er is geen persoon die meer dan 25% van de aandelen, meer dan 25% van de stemrechten of meer dan 25% van het eigendomsbelang houdt. In dit geval is er ook geen natuurlijk persoon die feitelijke zeggenschap heeft via andere middelen. Omdat er in dit geval geen UBO kan worden bepaald, kwalificeren alle statutaire bestuurders van X BV als pseudo-UBO. A, B, C en D zijn dus pseudo-UBO en dienen derhalve allen te worden geregistreerd in het UBO-register.

Stichting (geldt ook voor vereniging, coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij, de overige rechtspersonen)

Stichtingen zijn ook verplicht een UBO te registreren. Onder deze registratieplicht vallen ook de algemeen nut beogende instellingen (ANBI's). Een UBO is elke natuurlijke persoon (i) die direct of indirect meer dan 25% van het eigendomsbelang heeft, (ii) die direct of indirect meer dan 25% van de stemmen bij besluitvorming ter zake van wijziging van de statuten van de rechtspersoon kan uitoefenen of (iii) die op een andere manier (overheersende) feitelijke zeggenschap kan uitoefenen (art. 3 lid 1 sub c Ub Wft 2018). Ook hier moet bij het eigendomsbelang gekeken worden naar het recht op uitkering uit het vermogen of op overschot na vereffening. Heeft een natuurlijk persoon een uitkering ontvangen van meer dan

25% van dat (uitgekeerde) vermogen, dan is die persoon UBO. Die persoon heeft dan namelijk een gekwalificeerd eigendomsbelang. De jaarrekening kan van belang zijn, want daaruit kan blijken of iemand een uitkering heeft ontvangen van meer dan 25%. Is er geen natuurlijk persoon die meer dan 25% van het eigendomsbelang heeft of meer dan 25% van de stemmen kan uitoefenen bij de besluitvorming tot wijziging van de statuten, dan kan er een UBO zijn op basis van de feitelijke zeggenschap via andere middelen. Indien ook dan geen UBO aanwezig is, moet worden teruggevallen op de 'pseudo-UBO'. Ook bij de stichting worden alle statutaire bestuurders gezien als hoger leidinggevend personeel en moeten worden ingeschreven in het UBO-register.

De UBO-criteria voor een stichting zijn gelijk aan de UBO criteria voor een vereniging, coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij. De UBO van een vereniging is elke natuurlijke persoon (i) die direct of indirect meer dan 25% van het eigendomsbelang heeft, (ii) die direct of indirect meer dan 25% van de stemmen bij een besluit tot statutenwijziging heeft of (iii) die op een andere manier feitelijke zeggenschap kan uitoefenen. Voor het eigendomsbelang moet worden gekeken naar het recht op uitkering uit het vermogen of op het overschot na vereffening. Indien aan de hand van deze drie criteria geen UBO bepaald kan worden, moet weer worden teruggevallen op de 'pseudo-UBO'. De statutaire bestuurders zijn dan UBO en moeten worden ingeschreven in het UBO-register.

Voorbeeld 1: ANBI

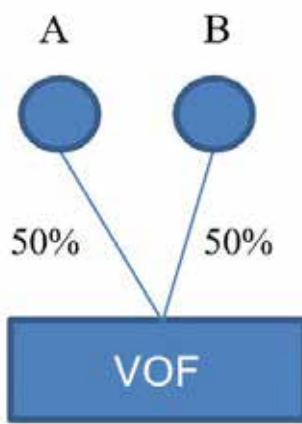

Een ANBI zet zich nagenoeg geheel in voor het algemeen belang. Een van de voorwaarden waar een ANBI aan moet voldoen, is dat er geen enkel natuurlijk persoon over het vermogen van de instelling mag beschikken alsof het eigen vermogen is. Daardoor kent zij dus in beginsel geen personen met een eigendomsbelang (tenzij op basis van de doelstelling). Op basis van het eerste UBO-criterium zal er meestal geen UBO zijn. Indien zowel A, B als C elk meer dan 25% van de stemmen heeft bij de besluitvorming tot statutenwijziging, dan zijn zij allen UBO (op basis van stemrecht, in de categorie meer dan 25-50%). De mogelijkheid van meervoudig stemrecht wordt hier buiten beschouwing gelaten. Op het moment dat er meer dan drie bestuurders zijn en elke bestuurder niet meer dan 25% van de stemrechten kan uitoefenen, zijn alle statutair bestuurders pseudo-UBO van de stichting.

CV, VOF en maatschap (personenvennootschappen)

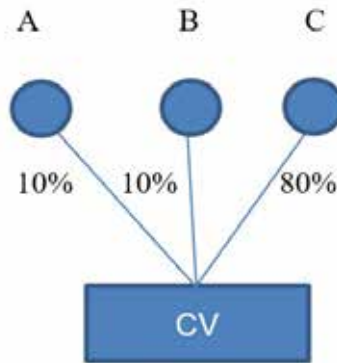
Een UBO is elke natuurlijke persoon met (i) een direct of indirect eigendomsbelang van meer dan 25%, (ii) die direct of indirect meer dan 25% van de stemmen bij een wijziging van de samenwerkingsovereenkomst kan uitoefenen of (iii) die op een andere manier feitelijke zeggenschap kan uitoefenen (art. 3 lid 1 sub d Ub Wft 2018). Is er op grond van deze criteria geen UBO, dan vallen we weer terug op de pseudo-UBO. In dat geval zijn dat alle beherende vennoten. Commanditaire vennoten zijn geen pseudo-UBO.

Voorbeeld 1: VOF

Deze VOF heeft twee vennoten. Hun inbreng is gelijk. Zij zijn een winstverdeling van 50/50 overeengekomen. Elk van de vennoten heeft recht op 50% van het vermogen. Zowel A als B zijn UBO op grond van eigendomsbelang (in de categorie meer dan 25-50%).

Voorbeeld 2: CV met 3 vennoten

A is de enig beherende vennoot. B en C zijn stille vennoten. A heeft een aandeel van 10%, B heeft een aandeel van 10% en C heeft een aandeel van 80% in de CV. C heeft een eigendomsbelang van meer dan 25% en is UBO (in de categorie meer dan 75-100%). A is UBO op grond van feitelijke zeggenschap (in de categorie meer dan 75-100%).

Conclusie

De invoering van het UBO-register heeft vooral voor het notariaat extra werkzaamheden tot gevolg. Bij oprichting van een rechtspersoon of personenvennootschap wordt de eerste inschrijving in het handelsregister pas effectief indien ook de gegevens voor het UBO-register worden overgelegd inclusief de documentatie (zoals aandeelhoudersregister of certificaathoudersregister) waar dat op gebaseerd is.

Over de auteurs

B. Snijder-Kuipers

Kandidaat-notaris De Brauw Blackstone Westbroek en universitair docent vakgroep privaatrecht en notarieel recht Rijksuniversiteit Groningen.

E. Şahinöz

Student notarieel recht Rijksuniversiteit Groningen.